

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๐๐๐๘๙๐

เลขที่รับที่ ๒๕๕
วันที่ ๖ ส.ค. ๕๒
เวลา ๑๐.๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๒๓๖๘
วันที่ 3 ส.ค. 2552 เวลา ๑๐.๕๐

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ข้อเสนอเพื่อการจัดตั้งสำนักกิจการฮัจย์ไทย และกงสุลฮัจย์ ประจำประเทศซาอุดีอาระเบีย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๘๗๕
ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. อ่างน้ำที่และบทบาทของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงาน
กระทรวงการต่างประเทศ
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่านายกรัฐมนตรี
มอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการพิจารณาว่าการดำเนินการตามข้อเสนอ เรื่องการ
จัดตั้งสำนักกิจการฮัจย์ไทย และกงสุลฮัจย์ ประจำประเทศซาอุดีอาระเบีย ของกระทรวงมหาดไทย
และความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แนวทางใดจะมีความเหมาะสม มีประสิทธิผลและ
ประสิทธิภาพสูงสุดในการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและมีหลักประกันในการเดินทาง
ของชาวไทยผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามซึ่งต้องไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องนี้เสนอในการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบ
ราชการ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แล้ว มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง
สำนักกิจการฮัจย์ไทย และกงสุลฮัจย์ประจำประเทศซาอุดีอาระเบีย ดังนี้

ข้อเท็จจริง

๑. ปัจจุบันการดำเนินงานของภาครัฐด้านศาสนาอยู่ในความรับผิดชอบของ
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีหน้าที่ทำนุบำรุง ส่งเสริมและให้การอุปถัมภ์คุ้มครอง
กิจการด้านพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ที่ทางราชการรับรอง ตลอดจนส่งเสริม พัฒนาความรู้
คู่คุณธรรม ส่งเสริมความเข้าใจอันดี และสร้างความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา
รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้คนไทยนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็น
คนดีมีคุณธรรม

๒. สำหรับ ...

๒. สำหรับในต่างประเทศ ปัจจุบันในประเทศซาอุดีอาระเบีย มีสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงริยาด รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศซาอุดีอาระเบีย ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกงสุล ตลอดจนดูแลปกป้องและคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทยในประเทศที่อยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย และมีสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเจดดาห์ ซึ่งอยู่ใกล้เมืองเมกกะ รับผิดชอบงานด้านกงสุล และทำหน้าที่ดูแลคนไทย ผู้เดินทางไปแสวงบุญ ณ เมืองเมกกะ โดยได้มอบหมายเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งปฏิบัติงานในเวลาปกติ ส่วนในช่วงเทศกาลฮัจญ์ กระทรวงการต่างประเทศ จะระดมเจ้าหน้าที่ในสถานกงสุลทั้งหมดมาช่วยปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องที่เดินทางไปจากประเทศไทย

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๓. สำหรับกิจการฮัจญ์ ซึ่งเป็นศาสนกิจที่สำคัญของประชาชนชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลาม รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการประกอบศาสนกิจดังกล่าว โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดส่งผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ เพื่อคุ้มครอง ควบคุม ดูแลและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักศาสนา ป้องกันการหาผลประโยชน์อันมิชอบ ได้รับความปลอดภัย และมีหลักประกันในการเดินทางตั้งแต่เดินทางไปและเดินทางกลับประเทศไทย โดยมีกฎหมายหลักสำหรับการบริหารกิจการฮัจญ์ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งในมาตรา ๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (แก้ไขโดยพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕) เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นร่วมเป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมการศาสนาเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ กำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการใด ๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในอันที่จะให้ความคุ้มครองผู้ที่ประสงค์จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ให้ได้รับความสะดวก ปลอดภัย และมีหลักประกัน กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการใด ๆ ในการควบคุมกิจการซึ่งต้องได้รับอนุญาต โดยมีกรมการศาสนา ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจการฮัจญ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ในมาตรา ๔ ทวิ และมาตรา ๔ ตรี ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ยังกำหนดให้จุฬาราชมนตรี หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฮัจญ์ทางการ (อะมีรุลฮัจญ์ หรือรออิสบาตุลฮัจญ์ อัลรสมียะห์) ของประเทศไทย รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมดูแล และอำนวยความสะดวกแก่ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔. การบริหารกิจการฮัจย์ในปัจจุบัน จึงมีความเหมาะสมและเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ คือ ผู้นำของศาสนาอิสลามในการเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฮัจย์ทางการของประเทศไทยนำชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามในกิจการที่ต้องทำเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจย์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย ที่มีองค์ประกอบของผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ทำหน้าที่กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์และควบคุมกิจการการจัดบริการที่เกี่ยวกับกิจการฮัจย์ โดยมีหน่วยงานของรัฐ คือกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางประสานงาน ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารกิจการฮัจย์ที่เหมาะสม เนื่องจากภาครัฐไม่สมควรเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่ควรทำหน้าที่กำกับดูแลและประสานงานเท่านั้น โดยภาคประชาสังคม และเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการกิจการฮัจย์ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ อย่างไรก็ตามการบริหารกิจการฮัจย์ที่ผ่านมา อาจมีปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินการและความโปร่งใส ซึ่งกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมควรจะรีบปรับปรุงแก้ไข

ความเห็นคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

๑. เห็นควรให้กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม รับผิดชอบกิจการฮัจย์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจการฮัจย์กำหนดต่อไปเช่นเดิม โดยไม่ต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ แต่ให้กระทรวงวัฒนธรรมปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการด้านกิจการฮัจย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้มีความโปร่งใส ป้องกันการหาผลประโยชน์อันมิชอบจากผู้แสวงบุญ และเกิดประสิทธิผลในการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และมีหลักประกันในการเดินทางของชาวไทยผู้ไม่นับถือศาสนาอิสลามซึ่งต้องไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

๒. เห็นควรสนับสนุนให้จัดตั้งฝ่ายกงสุลด้านกิจการฮัจย์ ในสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เพื่อรับผิดชอบกิจการฮัจย์โดยเฉพาะ โดยมีข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ร่วมกับผู้แทนส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม และหากมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงสำนักงานชั่วคราวของคณะผู้แทนฮัจย์ไทยที่เมืองเจดดาห์ เมกกะ และมาดีนะห์ ก็เห็นควรให้ทำความตกลงกับสำนักงานประมาณต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอนายกรัฐมนตรีต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักพัฒนาระเบียงราชการส่วนภูมิภาคและ

ความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๓๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๘๑๒๑